Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Lilui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

והתניא הכלב והגדי שדלגו בין מלמעלה למטה בין מלמטה למעלה [א] *פטורין תרגמא רב פפא דאפיך מיפך כלבא בזוקרא וגדיא בבריכא אי הכי אמאי פטורים פטור מנזק שלם וחייבין בחצי נזק: הכלב שנטל: אתמר ר' יוחנן אמר אשו משום חציו וריש לקיש אמר אשו משום ממונו וריש לקיש מאי טעמא לא אמר כרבי יוחנן אמר לך חציו מכחו קאזלי האי לא מכחו קאזיל ורבי יוחנן מאי טעמא לא אמר כריש לקיש אמר לך ממונא אית ביה ממשא הא לית ביה ממשא תנן הכלב שנטל חררה כו' בשלמא למ"ד אשו משום חציו חציו דכלב הוא אלא למ"ד אשו משום ממונו האי אש לאו ממונו דבעל כלב הוא אמר לך ריש לקיש הכא במאי עסקינן דאדייה אדויי דעל חררה משלם נזק שלם ועל מקום גחלת משלם חצי נזק ועל גדיש כולה פטור ורבי יוחנן דאנחה אנוחי על חררה ועל מקום גחלת משלם נ"ש ועל הגדיש משלם חצי נזק תא שמע *גמל טעון פשתן ועבר ברשות הרבים נכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקו בנרו של חנווני והדליק את הבירה בעל גמל חייב הניח חנווני נר מבחוץ חנווני חייב רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור בשלמא למ"ד אשו משום חציו חציו דגמל הוא אלא למ"ד משום ממונו האי אש לאו ממונא דבעל גמל הוא אמר לך ריש לקיש הכא במאי עסקינן במסכסכת כל הבירה כולה אי הכי אימא סיפא אם הניח חנווני נר מבחוץ חנווני חייב ואי במסכסכת אמאי חייב בשעמדה ומסכסכה כ"ש דחנווני פטור ובעל גמל חייב אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב איקא הכא במאי עסקינן כגון שעמדה להטיל מימיה

רישא

בוקרא. קפיצה: בריכא. שטוען לפניו כבטל שאין דרכו בכך ומשונה הוא: אשו. השולח את הבערה: משום חציו. חייבו הכתוב דהיינו קעביד דהוי כזורק חץ: משום ממונו. כשורו וכבורו שהזיק וקס"ד דהיכא ביניהו כגון שהדליק בגחלת שאינו שלו דלרבי יוחנן חייב דחציו הן ולר"ל פטור דלאו ממונו הוא: האי לאו מכחו. דלאו מאליה הולכת ודולקת למרחוק: הא לית ביה ממשא. דשלהבת היא המזקת דאין לה ממש הלכך כי חייביה רחמנא משום חציו הוא דחייביה: חציו דכלב הן. דהוה ליה צרורות הלכך משלם ח"נ ואדם המדליק מעיקרא חייב נ"ש שאין דין צרורות באדם: לאו ממונו דבעל כלב הוא. אלא דבעל חררה: דאדייה אדויי. זורקו: ועל מקום גחלת. מקום שנפלה גחלת שם: משלם חצי נזק. דצרורות הן והכלב שמשך ליטלה לאריכה דמשונה הוא: ועל גדיש כולה פטור. דאשו משום ממונו והאי לאו ממונו הוא וצרורות ליכא למימר דהא ממקום גחלת והלך דלקה אש מאליו ומשום הכי אוקמה בדאדייה אדויי דאי אנחה עם החררה כי אורחיה לא מצי למיתני ח"נ אמידי דלמקום גחלת חייב נזק שלם דאורחיה הוא ליטול חררה עם הגחלת: ור' יוחנן. דאמר אשו משום חציו מוקים לה בדאנחה כי אורחיה דעל חררה נ"ש דשן הוא ולמקום גחלת נ"ש דאורחיה הוא וכידים עבד: ואגדיש כוליה ח"נ. דחציו דכלב הוא והיינו צרורות: בירה. בית גדול: בנר חנוכה פטור. שמצוה להניחה ברה"ר לפרסומי ניסא: לאו ממונו דבעל גמל הוא. אלא דחנווני: במסכסכת את כל הבירה. שהגמל עובר בפני כל הבירה ומסכסך דהא ודאי הוי כמקום גחלת דבל בגמלו שהאש הולכת מאליה לאו חציו הן: מסכסכת. מדלקת: בשעמדה. עמד הגמל במקומו וסכסך את כל הבירה שהיתה פשתנו גדולה כנגד כל הבירה והגמל לא פסק לאסוקי למילתיה ופרכיה: כל סכן. שהיה לו למהר ולנהוג שלא תסכסך: בשעמדה להטיל מימיה. דלאנס הוא ומסכסכת: לאפושי

והתניא הכלב. לאמוריקין ה"מ למפרך אלא כבר עד דמייתי ברייתא ופריך מתרוייהו: **דאפיך** מיפך. וא"ת למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס [חייב] לחייב נ"ש דתחילתו בפשיעה דאורחיה וסופו באונס דלאו אורחיה וי"ל דלא אמר משום דתחילתו בפשיעה לגבי רגל לחייב נ"ש לגבי קרן דאפילו שומר נמי לענין קרן לא חייבתו תורה אלא חצי נזק דאי לאו הכי לאו שנכנס לחצר הניזק ופרקו ואכל לחייב נ"ש דתחילתו בפשיעה לענין דריסה וכן כל קרן בחצר הניזק תחילתו בפשיעה לענין שן ורגל: **גדיא** בבריכא. שטוען לפניו כלאחר וקופץ כמו הכלב ולא דמי לסרוכי וסליק *שנסרך בתבנים עד שמגיע ללפת: **ועל** הגדיש ח"נ. ואע"ג דלגבי שולח בעירה לא מחייב עד דמסר לו שלהבת לר"ל ולר' יוחנן עד דמסר לו גווזא פעמים שיש גחלת הרבה בחררה דהוית כמו מסר לו גווזא לר"י ושלהבת לר"ל: **אשו** משום חציו. לא שיבעיר בעצמו האש אלא כל היכא שפשע ולא שמר גחלתו חציו נינהו: **אשו** משום ממונו. כלומר חיוב ממונו יש בו ולא שיהא האש שלו דאפילו הדליק באש של אחר חייב כדתנן בפ' הכונס (לקמן דף ס:) בכוסף קמתו של חבירו בפני הדליקה ומטיה ברוח מטיה וגבי נר שילא מתחת הפעמים *אע"ג דמסתמא מפקיר ליה ועוד דאין לך אדם שיתחייב בדליקה שיפקיר הגחלים וידליק גדיש של חבירו ולא כפ"ה דפי' דאיכא בינייהו דהדליק בגחלת שאין שלו: **רבי** יוחנן ה"מ לא אמר כר"ל. אע"ג דהדר טעמא דר' יוחנן מקראי הוה ליה לאוקמי קרא לדרשה אחריתי דסברא כריש לקיש ה"נ קס"ד השתא דמאן דאית ליה משום חציו לית ליה משום ממונו וקבעי סיבא דכלו בו חציו אמאי לא מחייב משום ממונו: **ממונו** אית ביה ממשא. ואע"ג דבור לית ביה ממשא שחייבה תורה להבלו ולא לחבטו מ"מ ממונו כגון חציו שדרכו לילך ולהזיק אית ביה ממשות א"כ בור נמי חשיב אית ביה ממשא דע"י כריית הבור מתהוה ממשות של קרקע ומעשה חלל אבל מקום הילוך שלהבת אינו מתהוה ממשותו אלא שמעשה דולק ושורף ולהכי ממונו נמי לית ביה ממשא כגון צרורות ברוח שכנפיהם כר"ש פירקין דאיכא לשמטם נ"ש וי"ל דמ"מ גוף הממון שפשע בו אית ביה ממשא שיש לו לשמור ממונו שלא יזיק לא ברוח ולא בשום דבר ואין שום ממון שלא יהא בו ממשא כמו שפשע אבל יש חן שאין בו ממשות כגון שיבר כלי ברוח פיו ויש אש שאין בו ממשות כגון שלהבת בלא גחלת כדאמרינן בסוף כילה (דף נו.) שולך דמי להדי שאין בגניסם ממשות בהזיק שפשע בו רק בגוף האדם: **דאדייה** אדויי. ה"מ לאוקמי בלגה אנחי ע"י שיטי כדאמרינן בר"ש פירקין: **ורבי** יוחנן בדאנחה אנוחי. לא מצי למימר בדאדייה אדויי ועל כל הגדיש ח"נ דלאו כח [ג] כחו לאו ככחו דמי הוי על כל שאר הגדיש פטור: **לאו** ממונו דבעל כלב הוא. דהא לא הדליק ועל אש של כלבו לא חייבתו תורה ואע"ג דלגבי בור אצטריך מיעוט איש בור ולא שור בור כדאמרינן בשור שנגח את הפרה (לקמן דף מח: ושם) הרי אש כתיב מ"מ פשוט ליה לגמרא משום [חויא] דרשא דפטור על אש כבמותו דג' אבות נאמרו בשור ולא יותר: **במסכסכת** כל הבירה כולה. דהוי כולה מקום גחלת: **ואי** במסכסכת אמאי חייב. חנוני הכל גם בעל הגמל יתחייב ממה כיון שגם הוא פושע בסכסוך אבל אי בלא מסכסכת ניחא ליה דלא הוה ליה לאסוקי אדעתיה שיהא נר מבחוץ אבל כיון דלוקמיה במסכסכת אי אפשר שלא יראה הדליקה כיון שדולקת כל כך שמסכסכת כל הבירה דרך הילוכה והיה לו להרחיק ולמנוע מלהיות הולכת ומסכסכת אבל אין לפרש אמאי חייב חנוני בעל הגמל יתחייב הכל דהא לקמן (דף ס.) פריך וליחייב בעל הגחלת ואע"פ שבעל הכלב פשע גם בעל הגחלת יש לו להתחייב שלא שמר גחלתו ומשני כשעמדה כלומר לאו במסכסכת דרך הילוכה אלא בעמדה במקום אחד והרבה כל כך במקלה שמסכסכת כל הבירה בעמידה ופריך דכ"ש חנוני פטור לאו פטור לגמרי אלא כלומר פטור מחלקו של בעל הגמל דיותר מסכסכת בעמידה מבשלא היתה הולכת ועוברת בלי עיכוב ומשני כשעמדה להטיל מימיה דלאנס הוא בעמידה זו:

רישא

רבינו חננאל

והתניא הכלב והגדי שדילגו בין כך ובין כך חייבין והתנמה דאפיך מפך כלבא בזוקרא גדיא בבריכא. פי'*) דרך הגדי בזקרא כדאמרינן [פלוגתן מ.] כדי שיזקר הגדי בבת ראש והכלב בבריכא כדאמרי' דלמא אתי לשיפך ורעין שדילגו בשינוי דלאו כי אורחייהו הוה ליה משונה וקיי"ל משונה בחצר הניזק פטורה מנזק שלם וחייבים חצי נזק כרבנן. איתמר ר' יוחנן אמר אשו משום חציו כאלו בידיו מכה והוא המזיק בעצמו ודינו כדין אדם המזיק בעצמו. וריש לקיש אמר משום ממונו כלומר כמו שמתחייב בנזק שורו וכיוצא בו שחייב בהזיקן כך באשו דהא אינו הולך מכחו ומזיק אלא מכח הרוח וכל מה שחייב בנזק ממונו חייב באשו ור' יוחנן אמר אינו ממונו דהא השלהבת המזקת אין בה ממש להשכר כבור השור וכיוצא בו. ואקשי' על ריש לקיש ממתני' הכלב שנטל את החררה והלך לגדיש כו' בשלמא ר' יוחנן כו' דאמר אשו משום חציו חיצי דכלב הן לפיכך חייב בעל הכלב אלא לר"ל

עין משפט
נר מצוה

נג א ב מיי' פ"ב מהל' נזקי ממון הלכה ט סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סי' שצ סעיף יג:

נד ג מיי' פ"ד מהלכות נזקי ממון הלכה טז סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סי' תיח סעיף ח:

נה ד מיי' שם פ"ב הלכה יז סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שצב:

נו ה ו מיי' שם פ"ד הלכה יג סמג שם טוש"ע ח"מ סי' תיח סעיף יב וכנכ"ל וע"ש בגהו"ה:

[לעיל כ.]

(לקמן ס:)

מסורת הש"ס

עיין בס' ח"ח שגרס חייבין

לקמן סב: שבת כה:

רש"ל

הגהות הגר"א

[א] גמ' בין מלמטה למעלה פטורין. נ"ב גירסת הרי"ף והרמב"ם חייבין ומפרשים הרבה ר"ס נקפיאה סי' (ועכב"ל פ"ג ס"ק):
[ב] תוס' ד"ה ורבי יוחנן כו' דלאו כח כחו כו'. נ"ב וכ"ה ברש"ל ומהרש"א בסימן ב חולק (ועכב"ל סימן ס"ק יג ובס' ס"ק):

משום ממונו והאי אש לאו דבעל הכלב הוא [אלא] לבעל החררה הוא. [illegible]

Copyright (c) www.e-daf.com